

τούτων εξέτεινε τὰς ἐρευνας του καὶ εἰς τὰ νοσοκομεία. Τὸ 1781 ἐπεσκέφθη τὴν Δανίαν, Σβεκίαν, Ῥωσίαν, καὶ Πολωνίαν· τὸ δὲ 1783 τὴν Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐμποδίζηται ἡ ἐξάπλωσις τῶν κοληπτικῶν νόσων ἐν φυλακαῖς καὶ νοσοκομείοις ἐγέννησεν εἰς τὸν Ὁβάρδον ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν, νὰ ἴδῃ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ εἰς τὰ νότια μέρη τῆς Εὐρώπης λοιμοκαθαριστικοῦ συστήματος. Κίνδυνος ἢ ἀηδία οὐδέποτε ἀπέστρεφεν αὐτὸν τῆς ὁδοῦ του· ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἀνεχώρησε χωρὶς κἂν ὑπηρετοῦ, μὴ κρίνας ὀρθόν, χάριν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀναπαύσεως, νὰ ἐκθέσῃ ἄλλον τινὰ εἰς τοιοῦτον κίνδυνον. Ἐκπλεύσας τῆς Ἀγγλίας τὸ 1785, καὶ διελθὼν τὸ νότιον μέρος τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, ἐπεσκέφθη τὴν Μελίτην, Ζάκυνθον, καὶ Κωνσταντινούπολιν, ὅθεν ἦλθεν εἰς Σμύρνην, μαστιζομένην τότε ὑπὸ τῆς πανώλους, ἐξέπιπτες διὰ τὴν ἐκπύση ἀπὸ μεμιασμένου λιμένος εἰς τὴν Βενετίαν, ὅπου νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἐσχάτην αὐστηρότητα τοῦ λοιμοκαθαριστικοῦ συστήματος. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν τὸ 1787, ἔκαμε πάλιν ἐκὰ νέας περιουσίας ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, καὶ ἀφοῦ ἐξέδωκε, 1789, τὴν ἐκβασίν τῶν πρώην ἐρευνητῶν του, ἐκίνησε κατὰ τὸ αὐτὸ θέρος εἰς τὰς ξένας περιηγήσεις του, μελετῶν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ Ἀνατολὴν διὰ τῆς Ῥωσίας. Ἀλλὰ φθάσας εἰς τὴν Κρίμειαν, ὑπέπεσεν εἰς βαρεῖαν νόσον, ἣτις, ὡς ἐφ' ὁρῶναι ὁ ἴδιος, ἦτο κοληπτικὸς πυρετὸς, μεταδοθεὶς αὐτῷ ἐνῶ ἐπεσκέπτετο ἀσθενῆ τινὰ δέσποιναν, καὶ ἐτελεύτησεν, Ἰανουαρίου 20, 1790. Ἐτάφη δὲ εἰς τὴν Χερσῶνα, τιμηθεὶς τὰ μέγιστα ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς κυβερνήσεως.

Ἡ εὐσέβεια τοῦ Ὁβάρδου ἦτο βαθεῖα καὶ ἐνθερμὴ, καὶ ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ του καθαρώτατος καὶ ἀπλοῦς. Ἡ ἀνατροφή του εἶχεν ἀμεληθῆν, ὥστε ἦσαν μικραὶ αἱ φιλολογικαὶ γνώσεις του· καὶ τὰ προτερήματά του δὲν ἦσαν λαμπρά. Ἀλλ' ἦτον ἄφοβος, ἄδολος, ἄκνος, καὶ κατάρθωσε μεγάλα πράγματα, εἰς ἓν ἀγαθὸν ἀντικείμενον ἀφιερῶσας ὅλην τὴν ἐνέργειαν τοῦ πνεύματός του. Τόσον πρόδηλος ἦτον ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἀδιαφορία του, ὥστε παρεῖχον αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον αἱ μᾶλλον ἀπόλυτοι καὶ μᾶλλον ὑποπτοι κυβερνήσεις, τὰ μέγιστα σεβόμεναι τὸ ὑποκείμενόν του, καὶ ὑποληπτόμεναι τὰς γνώμας του. Ἦτον οἰκονομικὸς, λιτόβιος, καὶ φερέπονος· ἐδαπάνα δὲ ἀλύπητα καὶ περιουσίαν καὶ ὑγείαν εἰς τὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν ἀφιέρωσε τὴν ζωὴν του. Δύο μεγάλοι ἄνδρες τὸν ἐγκωμίασαν, ὁ Βένηαμ, καὶ ὁ Burke. Ὁ πρῶτος λέγει·— «Ὁ σεβάσμιος φίλος μου εἶχεν ἔργον πολὺ καλλίτερον παρὰ τὸ συντάττειν λέξεις καὶ φράσεις. Ἄντι νὰ κάμῃ ὅ,τι τοσοῦτοι ἄλλοι ἠδύναντο νὰ κάμωσιν ἂν ἤθελον, ἐπραξεν εἰς ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος ὅσα μόνις οἰσοδήποτε ἠδύνατο νὰ πράξῃ, καὶ οὐδεὶς ἤθελε πράξῃν ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἰς τὴν κλίμακα τῆς ἠθικῆς ἀξιώτητος οἱ ἀγῶνες τοῦ νομοθέτου καὶ τοῦ συγγραφέως εἶναι τόσον κατώτεροι τῶν ἐκεῖνου, ὅσον ἡ γῆ εἶναι ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτὸς ἀληθῶς τὴν ἀγαθὴν, τὴν

Χριστιανικὴν μερίδα ἐξελέξατο τὴν μερίδα, ἣτις ἔχει τὸ ἐλάχιστον μὲν ἐκ τῶν ὅσα ἡ φιλαυτία τοῦ ἀνθρώπου ἐπιθυμεῖ, τὸ πλεῖστον δὲ ἐκ τῶν ὅσα ἀποστρέφεται. Ἡ βασιλεία του ἦτο καλλίτερον κόσμου· ἀπέθανε μάρτυς, ἀφοῦ ἔζησεν ἀπόστολος.» Ὁ δὲ περικλεῆς Burke ἐγκωμιάζει αὐτὸν ὡς ἐπομένως· — «Ἐπεσκέφθη ὅλην τὴν Εὐρώπην, — ὄχι διὰ νὰ θεωρήσῃ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἀνακτόρων, ἢ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ναῶν· ὄχι νὰ καταμετρήσῃ τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας λαμπρότητος, ἢ νὰ καταγράψῃ τὰ περίεργα τῆς νεωτέρας τέχνης· ὄχι νὰ συναθροίσῃ νομισματοσῆμα, ἢ νὰ παραβάλλῃ χειρόγραφα· — ἀλλὰ διὰ νὰ καταβῇ εἰς τὰ βάθη τῶν φυλακῶν, νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὰ μιάσματα τῶν νοσοκομείων, νὰ θεωρήσῃ τὰς μονὰς τῆς λύπης καὶ τῆς ὀδύνης· νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀθλιότητος, ἀσθενείας, καὶ περιφρονήσεως· νὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς λησμονημένους, νὰ περιποιηθῇ τοὺς ἡμελημένους, νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἐγκαταλειμμένους, καὶ νὰ συγκρίνῃ καὶ παραβάλλῃ τὰς θλίψεις ὄλων τῶν ἀνθρώπων καθ' ὅλας τὰς χώρας. Τὸ σχέδιον αὐτοῦ εἶναι πρωτότυπον, καὶ γέμει ἐπίσης μεγαλοφυΐας καὶ φιλανθρωπίας. Ἦτο ταξιδεῖδιον ἀνακαλύψεως, περίπλους ἐλεημοσύνης. Ἦδη αἰσθάνεται πᾶσα χώρα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὰς ἀγαθὰς συνεπείας τῶν ἀγῶνων του. Τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐπισκεπτομένων τοὺς ἐν φυλακῇ θέλει λάβειν αὐτὸς κατ' ἐξαιρέτον.»

(Ἴδε καὶ Σελ. 181 Τόμ. Δ'. τῆς Ἀποθήκης.)

ἮΤΟ ποτε συνήθεια ἐν Ἀγγλίᾳ νὰ φέρωσιν οἱ ἐν ἀξιώμασι δῶρα πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου νέου ἔτους. Ἐπίσκοπός τις, ὁ Λάτιμερ, τόσον ἦτον ἀπηλλαγμένος πάσης κολακείας, ὥστε ἀντὶ πολυτελοῦς χαρίσματος ἔδωκεν εἰς τὸν κυρίαρχον αὐτοῦ, Ἐρρίκον τὸν Ὀγδοον, γνωστὸν διὰ τὴν φιλογυνίαν του, ἀντίτυπον τῆς Καινῆς Διαθήκης, διπλώσας τὸ φύλλον τὸ περιέχον τὸ ἰδάφιον — «Πόρονος καὶ μοιχοῦς κρινεῖ ὁ Θεός·» ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οὐδ' οὕτως ἐπρόσκειρεν εἰς τὸν ὑψηλόφρονα ἐκεῖνον κυρίαρχον, ὅστις μετὰ τοσαύτης παρρησίας ἐπεπλήχθη διὰ τὴν κακοῦθιαν του.

Ο,ΤΙ χωρίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἀντὶ νὰ τοὺς ἐνόη, εἶναι κακόν· διότι ἐξ ἐνὸς μέρους γεννᾷ τὸν τύπον, ἀπ' ἄλλου δὲ τὸν φθόνον, δύο αἰτίαι αἰδίου καταδυναστείας καὶ στάσεων πολιτικῶν. Ὅθεν αἱ κατὰ κληρονομίαν διακρίσεις, τὰ προνόμια, οἱ τίτλοι, εἶναι ἐθιμα ἐναντία τῆς ἠθικῆς.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Σύμμικτα Βυζαντινά. Ἀρ. Β'. Ἡ κατὰ τῶν Βανδύλων Νίκη τοῦ Βελισαρίου.— Ἄλωσις τῆς Καρχηδόνας, 33. Ὁ Εἰρηνικὸς Ὁκεανὸς, 36. Καρποφορία τῆς Κίνας, 36. Εἰς Ἀποθανὸν Βρέφος, 36. Περὶ Γάμου, 37. Ὁ Ῥωσσελάς, Κε.φ. ιζ'.— ιθ'. 38. Περὶ Ἀθανασίας τῆς Ψυχῆς, 40. Ὁ Ἐξόριστος, 42. Βιογραφία τοῦ Ἰωάννου Ὁβάρδου, 47, μετὰ Εἰκονογραφίας ἐν Σελίδι, 33. Ἐπισκόπου Δάρον εἰς Βασιλέα, 48. Περὶ τῶν κατὰ Κληρονομίαν Διακρίσεων, 48.